

In de winkel in Apeldoorn staat het hele verhaal geëtaleerd: de rupszuiger met Stihl SH86 FL, met daarnaast twee paspoppen met alle benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen (pbm's), waaronder beschermende kleding, handschoenen, een overdrukmasker en laarzen.

Poel Bosbouw artikelen heeft voor het komende rupsenseizoen al de nodige aanvragen binnen voor een rupsenzuiger met Stihl-motor. Klanten zetten deze in om eikenprocessierupsen en nesten mee op te zuigen. Lars Rodrigues geeft tekst en uitleg over de machine en het belang van veilig werken bij de bestrijding van de eikenprocessierups. 'De aanvragen weerspiegelen de realiteit: het onderwerp eikenprocessierups speelt jaarrond. Goede voorbereiding, doordacht beheer en veilig werken zijn de sleutel tot probleembeheersing.'

Auteur: Karlijn Santi Raats

'Als je niet veilig werkt, zijn goede machines, materialen en kleding zinloos'

Poel Bosbouw verkoopt naast de rupsenzuiger met Stihl-motor vooral 'werk veilig-verhaal'

In de winkel in Apeldoorn staat het hele verhaal geëtaleerd: de rupsenzuiger met Stihl SH86 FL, met daarnaast twee paspoppen met alle benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen (pbm's), waaronder beschermende kleding, handschoenen, een overdrukmasker en laarzen. De rupsenzuiger is geopend, zodat de stofzuigerzak in de box zichtbaar is. De zuigbuis reikt tot het plafond; omdat de buis inclusief verlengstuk zo lang is, moet hij omhoog worden geparkeerd.

De rupsenzuiger

Rodrigues vertelt dat het basisidee van de

machine ontstond in 2013 en afkomstig is van CEO Max Veenendaal van *GVulka BV*, specialist in rem- en frictiemateriaal en bos- en tuinartikelen. 'Dat basisidee werd daarna al gauw doorontwikkeld in de markt. Voorheen was een rupsenzuiger feitelijk een omgekeerde bladblazer; nu is het een volwaardige zuiger met dito behuizing.'

De rupsenzuiger is uitgerust met een Stihl SH86-motor. Deze motor weegt 5,6 kg zonder benzine, heeft een geluidsdrukkniveau van 93 dB(A), beschikt over een 2-MIX STIHL-motor met traploze toerenregeling en heeft een lucht-

snelheid van 770 m3 per uur. De motor wordt gebruikt in combinatie met een herbruikbare opvangbak van 45 liter.

Geen haar ontsnapt

Zowel de filter als de stofzak van de SH86 FL voldoet volgens Rodrigues aan specifieke eisen om geen brandharen door te laten. 'De brandharen zijn tussen de 50 en 150 micron lang. Maar de lengte is niet het probleem; de diameter kan dat wel zijn. Die is heel klein: 0,5 tot 10 micron. Je wilt niet dat er haren door de filter of zak heen gaan. De filter moet dus een hoge dichtheid hebben om de haren binnen te hou-

‘EPR-bestrijding wordt bijna niet meer op basis van de laagste prijs gegund; de eisen en directievoering raken op orde’

den, en dat is precies wat de filterzak in de rupszuiger heeft.’ Een zeer dichte filter betekent ook dat er een hoge capaciteit vereist is om een sterke zuiger te krijgen; er gaat dan namelijk zuigcapaciteit verloren. Maar Rodrigues verzekert: ‘De filter houdt de brandharen tegen, maar door zijn grote oppervlak laat hij voldoende lucht door om een goede zuigfunctie te garanderen.’

Kennis als basis voor veilig werken

Het gesprek neemt een wending. ‘De totale vraag naar de rupszuiger zal – een beetje afhankelijk van het weer – even hoog zijn als vorig jaar. Met als verschil dat er vorig jaar een run op was en dat men zich nu op tijd voorbereidt. Toch ben ik niet zozeer bezig met de verkoop van de machine. Die doet zijn werk gegarandeerd goed; daar maak ik me geen zor-

gen over. Waar ik vooral tijd in steek, is mensen veilig laten werken. Want als er één persoon in het bedrijf slordig werkt, zitten in een mum van tijd de bedrijfsauto, de kantine en de collega’s onder de brandharen. Brandharen die iedereen bovendien mee naar huis neemt!’

Begin 2019 ging Rodrigues om de tafel met Willem van Delft van trainings- en opleidingscentrum *Praktijk Centrum Bomen* (PCbomen) en Henry Kuppen van onderzoeksinstituut *Terra Nostra*, om een ‘veilig werken-training’ te ontwikkelen. ‘We hebben als branche de afgelopen jaren goede producten voor EPR-bestrijding tot onze beschikking gekregen. Ook zijn er uitstekende pbm’s, zoals adembescherming, overalls, handschoenen en schoeisel. Maar als we niet weten hoe we dat alles moeten gebruiken, gaat de hele functie ervan verloren en eindigen medewerkers of mensen in de omgeving als nog onder de brandharen. De irritatie is acuut. Het is nog onduidelijk wat de gezondheidseffecten van brandharen op de lange termijn zijn; daarnaar is nog niet voldoende onderzoek gedaan. Totdat we meer weten, moeten we optimaal preventief handelen en voorkomen dat over pakweg tien jaar mensen zich melden met gezondheidsklachten die zijn terug te voeren op eikenprocessierupsbestrijding.’

Van training naar bestekseis

De eendaagse training eikenprocessierupsbestrijding wordt gegeven bij PCbomen in Apeldoorn. De training bevat een theoretisch gedeelte, waarin informatie wordt gegeven over de eikenprocessierups en de bijbehorende risico’s, en een gedeelte met uitleg over veilig gebruik van werkmateriaal in de vorm van een veiligheidsprocedure. Rodrigues: ‘In april 2019 gaven we de eerste pilottraining eikenprocessierupsbestrijding. De animo voor de training nam een enorme vlucht: binnen een jaar zagen we dat het certificaat voor het succesvol afleggen van de theorie- en de praktijktoets door gemeenten werd voorgeschreven als bestekseis! Deze ontwikkeling geeft aan dat gemeenten de zaak serieus nemen. Er wordt gelukkig bijna niet meer gegund op basis van de laagste prijs en de eisen en directievoering op het gebied van eikenprocessierupsbestrijding raken op orde. De trainingen zitten voor dit jaar vol, ook de extra ingelaste trainingen.’

Bestaande veiligheidsprocedure

Rodrigues is jarenlang vrijwilliger geweest bij de brandweer. Het werkprotocol is voor hem

Lars Rodrigues laat zien hoe je met brandharen besmette pbm's uittrekt volgens het veiligheidsprotocol dat tijdens de training eikenprocessierupsbestrijding wordt behandeld.

De rupsenzuiger is uitgerust met een Stihl SH86-motor.

‘De trainingen eikenprocessierupsbestrijding zitten voor dit jaar vol, ook de extra ingelaste trainingen’

dan ook niet nieuw. ‘De brandweer werkt al jaren met dit soort strenge veiligheidsprotocollen voor de chemie. Wat werkt als bescherming tegen gevaarlijke stoffen, werkt ook als bescherming tegen brandharen. We hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden wat dat betreft.’

Wegwerpprocedure

In de training eikenprocessierupsbestrijding worden twee werkprocedures naast elkaar gezet die het belangrijkste worden gevonden: de ‘wegwerpprocedure’ en de ‘natte procedure’.

Rodrigues geeft instructies over een gedeelte van de wegwerpprocedure. Hij heeft een paar sterke wegwerphandschoenen (die ook voor operaties worden gebruikt) aangetrokken en laat zien hoe deze pbm's op de voorgeschreven manier veilig moeten worden uitgetrokken na eikenprocessierupsbestrijding. ‘Beide handschoenen zijn besmet! Ga dus niet je voorhoofd ermee afvegen bij warm weer. Dat lijkt ten overvloede, maar dit voorbeeld is uit de praktijk gegrepen’, trapt de instructeur af. Vervolgens trekt hij de eerste handschoen uit door de bui-

tenzijde vast te pakken en daarmee de handschoen binnenstebuiten gekeerd af te rollen. De tweede handschoen pakt hij met zijn blote vingers beet aan de onbesmette, schone binnenzijde. Ook deze handschoen rolt hij daarna binnenstebuiten gekeerd van de hand af. ‘De kleding pel je óók op deze manier rondom van je lijf af naar beneden. Daarmee houd je het schone materiaal aan de buitenkant en wikkel je het vuile materiaal dicht aan de binnenkant. Je gooit alles direct weg. Niks uitwassen, want brandharen verdwijnen daardoor niet.’

Natte procedure

De andere mogelijkheid tot veilig werken die tijdens de training wordt behandeld, is de ‘natte procedure’: het dragen van kleding bij de bestrijding waar de brandharen zich niet aan hechten en die volledig af te spoelen is. Rodrigues: ‘Dan verandert de werkprocedure; je moet onder de douche na het werk. Om dat op veilige afstand van alles en iedereen te doen, moet je water meenemen in de vorm van een vat met een pomp, om met lage druk en veel water de kleding buiten schoon te spoelen. Er zijn bedrijven die beide procedures hanteren, afhankelijk van het werk dat ze uitvoeren. Tijdens de training worden beide werkprocedures behandeld en voor beide procedures zijn alle benodigde materialen bij ons verkrijgbaar.’

Bestrijding voorlopig noodzakelijk

Rodrigues ziet grondige bestrijding van de eikenprocessierups voorlopig als noodzakelijk, om een uit de hand gelopen rupsenpopulatie te beheersen en op termijn tot een goede natuurlijke balans te komen. ‘Diversiteit is ook belangrijk, maar dat is iets van de lange adem. Ook op korte termijn hebben we soelaas nodig en moeten we ingrijpen, op een zo veilig mogelijke manier.’

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/32754/als-je-niet-veilig-werkt-zijn-goede-machines-materialen-en-kleding-zinloos

‘De Airbo zuigt gewoon heel erg hard’

Gebruikers vinden industriële stofzuiger Airbo goede investering voor EPR-bestrijding

Henk Klop is sinds 2006 actief in de markt van bouwstofzuigers. Omdat zijn ouders een installatiebedrijf in Ochten hadden, heeft hij een technische achtergrond. Klop vond zijn eigen weg in de breekhamerhandel, eerst in loondienst, later voor zichzelf. In de bouwwereld maakte Klop mee hoe groot het probleem met stof was. ‘Pakweg tien jaar geleden was stofafzuiging op de werkvloer een drama. Er kwam onder meer van TNO Bouw een oproep om de Arboretgeving strikter na te leven. Daar ben ik op ingesprongen met de ontwikkeling van bouwstofafzuiging’, verklaart de leverancier. ‘Inmiddels zijn wij ook gespecialiseerd in de afzuiging van vloeistoffen.’

Airbo-stofzuiger

De industriële stofzuiger Airbo is er in een versie met 23 liter ketelinhoud en één met 40 liter ketelinhoud: respectievelijk de Airbo AED 1223 en de Airbo AED 1240. ‘12’ staat voor het motorvermogen, dat 1200 watt bedraagt. Beide types hebben twee 620 watt-motoren, samen dus 1240 watt, die volgens Klop Innovations minder energie verbruiken en minder geluid maken. Door het gebruik van twee motoren kan er worden gewerkt met een lange slang van 15 meter. De Airbo maakt gebruik van filterzakken en een Microtex-motorfilter. Hij kan in zijn geheel gerecycled worden. De Airbo AED 1223 rijdt op vier kleine zwenkwielen en is dus

Klop Innovations is specialist op het gebied van industriële stofzuigers, maar het bedrijf krijgt steeds meer aanvragen om apparaten te leveren voor het bestrijden van de eikenprocessierups. De lichtgewicht Airbo-stofzuiger rijdt op wieltjes en neemt in de hoogwerker weinig ruimte in. Gebruiker en VdBH-voorman Johan van Leersum: ‘De zuigkracht is groot. We krijgen de bomen er schoner mee dan met onze andere zuiger.’

Auteur: Karlijn Santi Raats

makkelijk te verplaatsen. De Airbo AED 1240 heeft twee grote wielen aan de achterzijde en twee kleinere wielen aan de voorzijde; deze kan op dezelfde wijze als een steekwagen worden verplaatst.

Aanpassingen voor eikenprocessierups

In 2018 kreeg Klop Innovations de eerste aanvragen van klanten voor een stofzuiger om eikenprocessierupsnesten mee op te zuigen. ‘Aanvankelijk lieten we dat lopen vanwege de bestaande drukte. Maar begin 2019 kwamen er opnieuw aanvragen uit deze hoek. Toen zijn wij ons in het rupsenprobleem gaan verdiepen en gingen we kijken wat we konden bijdragen